

TELEGRAFUL ROMAN.

Telegraful este de două ori pe săptămâna: joi și Duminică. — Prenumeratia se face în Sabiu la expediția foieșilor pe afara la c. r. poște, cu banii gata prin scrisori francate, adresate către expediția. Prețul prenumerării pentru Sabiu este pe anu 7. fl. v. a. sau pe o jumătate de anu 3. fl. 50. Pentru celelalte părți ale Transilvaniei și pen-

Nr. 18. ANUL XVIII.

Sabiu, în 1/13 Martiu 1870.

ru provinciale din Monarchia pe anu anu 8 fl. era pe o jumătate de anu 4 fl. v. a. Pentru principale și teritoriile străine pe anu 13 pe 1/2 anu. 6 fl. v. a.

Inserațiile se platește pentru
între 1 ora cu 7. cr. și înainte, pentru
a două ora cu 5 1/2 cr. și pentru a
treia repetare cu 8 1/2 cr. v. a.

Dela conciliu.

Au cerculat în publicitate mai de multe ori scrisoare, ca episcopii austro-ungurescii de ritulu apusenii, carei se adăuga conciliul din România, vor veni acasă, de către voru vedea, ca se face dogmă cea nouă, după carea se crede lumea ca poate fi omul carele să nu gresiescă, de către omul va fi papa al Romei. Despre cancelariul imperiului nostru, Beust, amu cetea că au întreptat o nota către curtea din România, în termeni energici, dicu unele foi, admonindu-o să se ferescă de o astfel de dogma. Ministrul francesu de externe a alesu mai anteiu calea privată, mai pre urma cea oficială de a dă curiei papali admonițiuni să nu prochiame imposibilitatea papei. Să cu toate aceste astăzi suntu prospetele cele mai sigure, ca dogmă cea nouă va fi acceptată de majoritatea conciliului.

Curiósa idea în secolul al XIX! Câtă fragmentare pre acești parinti ai obscurantismului! Câtă tempu perdu și cătă mania zadarnica versata asupra opusetiuniei din conciliu. Să toate aceste suntu superflue, pentru că după ideea loru aru și forte consecuente că nici să mai prochiame dogmă. Sa le spuna papă ca e infalibilu și ei se crede și lucrul e gata, căci, ori voru votă ori nu voru votă parintii, elu totu va fi falibile său infalibile; votul aci nu poate decide.

Dara sa ne întorcem la cestiune.

Cine suntu motorii cei neastemparati ai dogmei celei nouă? Corespondințele foieșilor „Allg. Z.“, carele e celu mai bine informatu despre toate lucrurile adunării din România, îl imparte în trei factori său puteri, pre cum numește elu pre acești factori. După acelă-si, aceste puteri suntu: papă insusit, ordinul jesuitilor și curia. Cesta din urma si are motivul său celu mai puternic în castigul bănescu, ce isvioresce, că din o comoră, din dogme de aceste. Numai iertarea pecatelor date și anticipându-o de multe ori, ce de banetu nu a adunat la România? Cardinalii dicău, pre tempulu înainte de reformatiune, despre banii ce încurgău din Germania, căndu și vedea că sosescu încarcăti pre care: „Ecce peccata germanorum“ (iecă peccatele germanilor). Acum după ce va fi papă infalibilu astăzi suntu și mai mari, căci celu ce nu poate gresi poate face dispusetiuni destule, caru nu potu fi treceute cu vederea, de către voru dela atotușiintă lui.

Dara jesuitii ce folosește nu voru trage din înveliatură acăstă? ei iera nu voru face altă decât voru execuția în toate părțile numai „voia“ celui ce nu poate gresi, adeca a papiei.

Papă este celu mai de compatimitu inca din acești trei factori ai dogmei celei nouă. Elu, care nu gresiescă nici odată, e celu mai inselatul dintre toți, pentru că elu e numai instrumentu în mâinile celoru-lăți doi. Pre elu ilu facu să crede că e omu providentialu, chiamau să facă dogme. În credință acăstă lu intarescu jesuitii continuu. Unul dintre acești scrie istoria în intileșului acestă și i se cetește capitolu de capitolu, magnificul, și intarindul în credință, ca între cei 256 predecesori ai sei elu este celu mai mare și celu mai stralucit.

Dupa ce avemu dinaintea ochiloru aceste trăsuri forte caracteistică, despre cele ce se intemplă astăzi în „eternă cetate“, credem ca nu va mai cuprinde pre nimenea mirare, căndu aude, că după ce să facutu toate dispusetiunile de a legă gurile episcopiloru adunati la „conciliu“, acum i face să amutiescă cu totul.

Dupa unu telegramu din Parisu diurnalulul ultramontanu „Le Monde“ spune ca schimba pentru definirea infalibilității e pusă înaintea conciliului, că episcopii să o primescă, picem sa o primescă,

căci după procederea din urma a presedintelui conciliului satia cu mai mulți prelati, nu mai poate fi vorba de pertrări.

Era de de une-dile desbaterea asupra catechismului. Cu ocazia această breviariul român a devenit objectul unei critici aspre. Episcopul de Namur astă critică acăstă necrestină și dice, că cine critica breviariul asiă de tare, nu poate fi creștin bun! Brevariu e o carte, carea cuprinde în sine rugaciuni și piese de lectură pentru clerul. Între ceste din urma suntu mai multe fabule, scrise din capulu unuia, carele a vruto cu ori ce prețiu să recomande papalitatea. Deci fiindu că prelatul Haynald a sparut pre cei ce au supus criticei aceste fabule, demuștrându, că acei ce critica au complicită pre parintii dela Trientu și chiaru și pre unii dintre papi, presedintele mai anteiu la admonițu cu clopotielul. Iera cându Haynald accentua n e u n i r e a ce a eruptu în sinulu bisericei, să ca vină la acăstă o pără majoritatea, carea propune dogme noue, și cându a disu că c a p e t e n i e l e b i s e r i c e i aru face mai bine cându în locu de a adăuge în viață turinoue, se aru restringe a t i e n e i n c u r a t i o n i a p r e c e l e v e c h i , căci biserica eră fericita pâna se tienă de înviațăriile ei cele vechi, — Capalii cardinalulu, acompaniatu de vuetulu majoritathei, smulge clopotielul presedintelui, l'u sună și striga: „Taceas et ab ambone descendas!“ (aci și te scobora depre amvonu). Haynald voie să vorbește mai departe, dura sbieraturile majoritathei l'a facutu se tacă, a facutu să se inchida siedintă și sa se amâne pentratările pâna la 2 Martiu.

Episodul descris acă în vre-o căteva săre, pare că a turburat pre infalibiliștii pâna la nesufință. Ei acum striga din toate puterile să se prochiame mai în grăba infalibilitatea, pentru că numai asiă se poate restitu? unitatea în biserică.

„Ce voru face teologii nemtesci?“ se întrebă multi, cari teologi au paștu asiă de decisivu în contra absurdităților sumetie ale papismului. Autorul epistolelor din România, după carele a spionat atâtă de multă curtea papei și nu l'a pututu sfârși inca, respunde la întrebarea de mai susu, în unu modu plinu de amaracione, că (teologilor nemtesci) nu le remane alta, decât procederea unui principie persianu, despre care se enaréza următoarele:

Mergendu unu diplomatu englez, trămisu la curtea din Teheranu, să facă visitele obiceinuite la curte, astă pre unul din fiii cei mai junii ai Siahului (imperatului) legatu la ochi, orbecindu și pipaindu obiectele ce se aflau în casa Englesulu întrebă pre principie ca ce face? Elu i respunde, că la ei e obiceiulu, de fiilor celor mai junii, indată ce moare Siahulu, li se scotu ochii, pentru că se nu mai sia capabili de a ajunge pre tronu. Asiă dura, fiindu că pre elu lu ascăpta o astfel de sorte a credințu, că e bine să se deprinda de temporiu cu densă.

„Mergeti și faceti asisderea“ le striga autorele epistolelor române.

Cugetămu că la cele de pâna acă e de prisosu a mai adăuge ce-va. Notă lui Beust se dice că nu are nici o influență nici asupra lui Antonelli (cardinalulu din România); iera reprezentanța lui Daru nu a rezultat decât niște responsuri dubioase. Papismulu vrea să o ia cu lumea întrăga. Elu bate resbelu asupra religiosității, pre carea se silesce a o scote din animile omenimii întregi.

Evenimente politice.

De cestiunea diferențială între ministeriile din ambele jumătăți ale imperiului astăzi ca să mai

alternă altă, carea poate deveni cestiune nouă. Cea vechea e cunoscută, provincialisarea confinilor militari. Adausu de o a două cestiune insece, cererea ministeriului cislaitanicu ce o face celui unguresc, să renunță la pretensiunile sale asupra Dalmatiei. Hărția ce privește asacerea acăstă inca nu a fostu desbatuta în ministeriul unguresc; se dice insece, că nu se poate înăuntră nimenea de natură responsului celu va da ministeriul unguresc celui din Cislaitania.

Casăa deputaților senatorul imperialu a trecut la ordinea dilei preste propunerea facuta de catre baronul Petrino, că sa se dea tuturorui teritorilor pretensiunile ce le cere galitanii pentru sine în rezoluția lor. E de însemnatu ca polonii au votat contră propunerei lui bar. Petrino și asia și cu ocazia această au lasat în balta pre federaliști. — Se vorbesce ca totu asia va pati și rezoluția lor, cu deosebirea, ca desbaterea asupra ei va fi amânată la calendele grecesci.

Impacarea cu cehii inca are o istorie lungă. Pre lângă lăta refuzarea lui Rieger și Słandkowsky, impacarea e objectul de predilecție alu barbătorilor de statu de dincolo de Laita. De astădată se spune ca fostu locuitorii în Tirolu, principale Carolu Lobkowitz negotiază cu feudalii. La negociajări a fostu chiamati și dintre ceilalți naționali ai cehilor. Diuarie partidei naționale audiendu despre aceste, accentuează mai multu că ori cându pretensiunile loru facute și alte dăti. Justitia și legislația trebuie să se dea Boemiei și trebuie că aceasta tiéra se fia intră totu pusa egală cu Ungaria, pentru că prin acăstă statul Austriei nu patimese nimică; dualismul, dicu acele diuare, și asiă a delaturat conceptul de statu austriacu.

Archiducele Albrechtu s'a intorsu din caleatorii dela Cherbourg și după ce și va luă diu'a buna dela Imperatulu și imperatés'a francesilor va pleca către Darmstadt.

Dupa „Ung. Ll.“ a fostu deunede in „Albaia austriacă“ unu conflictu sanguinosu, carele a avut tristă urmare, de unu soldat austriacu sia perdu viatia. Totu, se dice insece, că e de a se reduce la unu conflictu de cele ce se intemplă cete o data între locuitorii confinari. Cercetarea asupra acestei intemplări decurge.

Dietă Ungariei.

In siedintă din 4 Martiu anuncia presedintele după cetearea și autenticarea protocolului, incuse diferite.

Procurorile de statu I. Szobor roga casăa ai da voia de a intenta contră representantul Svetozar Miletic procesul de presă pentru unu articulu in „Zastava“. Petitionea se tramite comisionei de imunitate.

Casăa trece apoi la ordinea dilei, la care e desbaterea speciale despre bugetulu ministerialu de justitia.

Se cetește despartimentul I., „administrarea centrale“ și se votă după o scurtă desbatere, la care iau parte I. Gyassy, și min. de justitia B. Horvath.

Urmăză titlă „judecătorie“

C. Tisză vorbește despre restantele cele multe la cortile judecătorescii superioare.

Apoi imputa consiliariului ministerialu Veressy, care e denumită de membru la curtea de casatiune și secretariul de statu Szabó, care e denumită judecătorie la curtea supremă de judecătorie, că nici nu-si occupă postul nici nu rezignează.

Min. de justitia respondă că ce să tiene de Venteressy, ia pusu terminulu preclusiv pâna

la sfîrșit lui Apriliu spre a resignă; de către respectivul nici atunci nu-si va ocupa postulu de judecătorie pre altulu in locul lui. Ce se tiene de Szabó, acesta e gală ori și cându a resignă.

E. Simony i tiene procederea ministrului de ilegală. Ministrul se nu fi datu acelor ampliati terminu preclusiv spre resignare. Vorbitoriul împuță mai departe, ca totale posturile de judecătorie mai sără escepțione suntu ocupate de partisani ai regimului.

Casă trece apoi la desbaterea deosebitelor rubrici. Rubrică I din titlul II, curtea de casatiune, e preliminata cu 161,500 fl. Rubrică a douăa, curtea suprema de judecătorie preliminata, cu 310,100 fl.

Comisiunea financiară recomanda o neinsemnată stergere din amendouă rubricele; casă primește propunerea comisiunii și votăza pentru curtea de casatiune 161,300 fl. pentru curtea suprema de judecătorie 309,900 fl.

Rubrică III, pentru tablele regie, preliminata cu 444,200 fl. Să aici propune comisiunea financiară o neinsemnată stergere și votarea a 443,800 fl.

Se votăza și se primește propunerea comisiunii.

Sub rubrică 4 suntu pentru judecătoria apelativă de polizia 62,800 fl. preliminati; comisiunea financiară propune stergerea a 200 fl.; casă primește această și votăza sub rubrică 4 62,600 fl.

Rubrică 5 contiene preliminariile de 31,500 fl. pentru directoratul cauzelor regie. Se aprobă.

Sub rubrică 6 suntu preliminati pentru înființarea și susținerea unui laboratoriu chimic judiciar 5000 fl.

Dr. Patru băi tiene sumă această spre înființarea prima de primă mica și propune votarea a 7000 fl. Min. Horvath consimte cu propunerea această; rubrică se retramite comisiunii financiare.

Pentru tablele districtuale suntu sub rubrică 7, 46,800 fl. preliminati.

După o lungă desbatere, la care iau parte C. Ghyczy, E. Simony și min. Horvath, și C. Tisză votăza casă sumă preliminata.

Sub rubrică 8 suntu pentru judecătorie de polizia de primă instantia 157,800 fl. preliminati. Casă votăza sumă această.

Pentru judecătorie de districtuale moștanistice suntu sub rubrică 9 25,300 fl. preliminati. Casă votăza sumă preliminata.

Pentru judecătorie de presă recomanda comisiunea financiară 21,200 fl., care sumă se și incuițiă.

Sub rubrică 11 se votăza pentru judecătorie financiară 45,300 fl.

Pentru judecătorie comitatense din Tranni a suntu preliminati 575,100; comisiunea recomanda primirea sumei acesteia; casă votăza sumă amintita. Casă votăza sub 13 apoi pentru liberele orașe regie din Tranni a ca adjutum salariale 69,500 fl., asemenea sub rubrică 14 pentru judecătorie urbariale din Tranni a 78,500 fl.

Sub titlul III se votăza pentru instituții de rectificare sumă preliminata de 784,500 fl.

Titlul IV conține preliminariile de 300,000 pentru trebi fonduri, care se și incuițiă.

Cu acestea s'a finit ordinariul din bugetul ministerial de justiție.

Fonduri și fonduri ardelene sub administrarea ministerului de interne.

(Urmare.)

6) Din fondul casei dietale ardelene se plătira spesele facute cu reparații mai mici și cu înfrumusețarea casei dietale din Clusiu și a imprejurimi ei, precum și salariul anualu al gradinarului pusă preste gradină înființată în curtea casei dietale în urmă otarirea gub. din anul 1866 nr. 27,608. În inteleștiu punctului 2 lit. f) alu contractului facută despre acestu edificiu in 21 Nov. 1829 și însemnată cu nr. gub. 2369/1830 părta acestu fondu și jumetate din spesele orologiu din turnul bisericii de lângă casă dietale și a unui academică, aflată acum in soluția priaristilor, care spese facu in totu anul că la 22 fl. 40 xr. Cându se desfășură in an. 1773 ordulu iezuitilor (ordinatiunea in prijiniția acestei se află sub nr. gub. 8254/1773), se dedică

totă avereacelui pentru bisericile și scolele romano-catolice.

O parte din aceasta avere se cuprindea in casă din Clusiu (collegium vetus et novum jesuitarum) carea cu ocazia mutării guberniului ardelenu in anul 1792 dela Sabiu la Clusiu, fu închiriată că localu de cancelarie ale aceluia, apoi cumpărată pentru tierra cu sumă de 60,894 fl. m. c. carea se adunase printr-jurisdicția ardelene că dări voluntarie ale nobilimai in urmă ordinatiunei aulice nr. 304/1826 nr. gub. 2067/1826; sumă de 6638 fl. 38 xr. m. c. ce a prisositu din dările voluntarie preste pretiulu cumpărării formă capitalulu fundatiunulu alu fondului casei dietale, care pusă cu interes se administra in urmă ord. gub. nr. 6787/1845 că fondu de sine statutoriu sub numirea: „domus regnicolaris fundus. Membrii dietali adunati in an. 1842/3 dedică fondul acestă, reservendu-si disponerea preste elu, dimpreuna cu fondulu insurectiunei, pentru subvenționea teatrului naționalu, înființarea unui muzeu și pentru edificarea unei sale dietale. Decisiunea această inse nu s'a executat pre deplinu, pentru că numai fondulu insurectiunei se dedu in an. 1862 teatrului naționalu. Fondul acestă, care a statu dela inceputu sub inspectiunea provincială se administrează prin oficiolatulu de dare din Clusiu.

7) Fondul cailoru venduti în are pâna acum nici o destinație. Cându fura siliti pre tempulu resbeleloru cu turci in anii 1788—1790 omenii din Ardélu supusi dărei a face servitie cu cai, avura multi din ei pagube. Pentru despăgubirea loru plăti casă de resbelu 5084 fl. 47½ xr. in casă provincială, că pretiul alu cailoru ușterebni ci venduti in an. 1790—1891.

Prin ordinatiunea aulice nr. 2198 ex 1835 nr. gub. 7762/1835 se plăti din casă al camerale sumă de 47,548 fl. 4½ xr. m. c. cu aceea, ca prisosulu de 42,465 fl. 12 xr. m. c. după scoterea afară a sumei platite dejă pâna atunci sub acestu titlu prin casă de resbelu (care suma se capitalisase și se micsoră in urmă de valuatorii) sa se întoarcă la casă de resbelu. Deçi sumă plătită dela finea lui Apriliu 1843 din casă de resbelu se urca la . . . . . 49354 fl. 53 ½ xr. Din acestu substragendu-se banii platiti indreptu contribuentilor concernenti in . . . . . 46956 fl. 34 ½ xr.

Mai remasera in fondu . . . . . 2398 fl. 19 — xr.

M. C. Din ordinatiunea reg. gubernulu din anul 1843 nr. g. 4297 se vede, ca comisariatulu supremu provincial a recomandat a se dă sumă priosindă a acestui fondu la casă de dare, ce se găsește, inse procuratură provincială se enuncia întrăcolo, că sa se amâne lucrul acestă, pâna cându comisariatulu supremu de dare va fi aratat, ca nici o jurisdicție n'a remasă nemultumita. Fiindu ca nu s'a mai lucratu pentru darea acestui fondu la casă de dare, astă ordină guberniulu priu nr. 6787/1845 a se separă restulu acestă și a se purta socoteala deosebită despre elu sub titlulu de mai susu. Ordinatii ulterioare dela regimul nu s'a mai datu in privintă a acestui fondu, elu se afia in continu sub inspectiunea statului și de presente se administrează prin oficiolatulu de dare din Clusiu.

8) Fundatiunea principiului de corona Rudolf are de scopu a se subvenționa copii seraci și orfani după cum voru fi recomandati in totu anul prin comunele contribuente la aceasta fundatiune. La aniversarea nascerei principiului de corona Rudolfu (21 August) se impartescu sub controla ampliatului supremu din comitatul seu scaunu, interesele capitalului fundatuitre individi aflatii de demnii. Spre eternisarea dilei nascerei principiului de corona Rudolfu provocara pretorul c. r. din Sz. György atunci Wilhelm Greskovitz și antistele cercuite c. r. din Orestia Friedrich Siemann pre locitorii comunelor sie-si subordinate de a face oferte voluntarie spre a se putea face o fundatiune spre memoria acestei dile. Resultatul acestei provocări fu, ca din banii adunati in pretoriatulu Sz. György se cumpără parte obligațiuni de desdaunarea pamenților, parte obligațiuni de statu in pretiu de 1320 fl. iera in cerculu Orastiei obligațiuni in pretiu de 9230 fl. m. c. și in modulu acestă se facu fundatiunile. Maj. Sea c. r. intără acestea, exprimendu-si complacerea la 7 August 1858 sub nr. Locotenintie ung. n. 25370/1862. Din sumă adunata in cerculu Orastiei se dedu 860 fl. m. c. comunității Orastie, ca ce se adunaseră dela ea spre a-i administra deosebi in anul 1862 se dedu

spre dispozitione locotenintiei reg. ung. (nr. gub. 9020/1862) sumă de 1500 fl. m. c. că parte ce competea comunelor din comitatul Zarandului, ce se reincorporă cu Ungaria. La inceputu se administră ambe fundatiunile dela Sz. György și din cerculu Orestiei separatu; prin ordinatiunea gub. n. 2787/1865 inse, după ce se dedu părțile, ce competeu Orastiei și comunelor din comitatul Zarandului, se imprenara și de atunci se administrează ambele prin oficiolatulu de dare din Clusiu. Comunele din comitatul Zarandului a destinat cu concessiunea ministeriului reg. de interne din 10 Dec. 1867 n. 27004, sumă de 1500 fl. ce li se veni spre ridicarea unui spital stabilu comitatensu in capitala comitatului, abatendu-se dela destinația primitiva, și decisera a capitaliză interesele numite sume, se administrează prin oficiolatulu comitatensu, pâna la înființarea spitalului.

9) Fondul dela pedepsele politiane este menit spre a subvenționa comunele și pre privat, cari avura pagube prin focu și apa, băla de vite și alte calamități neprevedute. Subvențiile se dau parte pentru totu-déună, parte că imprumutu fără interes. Locotenintia c. r. ce era pre atunci, află că numai putine comune administrează după cunoscătoria banii, ce incurg că pedepse politiane și că nu-i întrebuintă amesuratul destinației loru spre ajutorarea celor lipsiti. De aceea ordină ea in an. 1857 nr. 19,317 că in toate comunele sa se numere banii de felului acestă și sa se lipsidie sumă loru. Totu deodată avisă ea și pre oficiolatele pretoriale de a înlocua la casă principale a tie-rii atari bani depusi la oficiolatele de dare, pentru de a se formă unu fondu provincial spre ajutorarea comunei și a personalului pagubite prin elemente, băla de vite și alte calamități eventuale. Planul lucratu spre acestu scopu se incuiția prin ministeriului cesaro-regescu și dela directiunea financiară provincială se dedu in 30 Nov. 1858 nr. 22,213 instrucțiuni in aceasta privind la toate casele colectante. Casă capitolale provine, incepă in an. 1858 a administra secesu fondu. De prezentă se află sub administrarea oficiolatului de dare din Clusiu. Scadiendu in tempulu din urma anume dela 1861 totu mai tare venitul acestui fondu, pot numai intru putinu corespunde scopului lui sau celui nobilu.

10) Fondul institutului de smintitii provinciali din Sabiu are de a acoperi spesele bolnavilor ingrijiti in casă de smintitii prov. din Sabiu, de către nu va ajunge dotatiunea anuală facuta prin bugetu spre acestu scopu. In preliminariu fondul prov. ardelenu se otarira din anul 1852—1859 pentru institutul de smintitii anualu către 900—1000 fl. Astfelui se adună sumă de 49000 fl. m. c., din care 23989 erau și întrebuintă spre acestu scopu, restul de 25010 fl. fura crescutu din fondulu prov. la sumă de 34000 fl. Cu capitalulu acestă se comperă la insarcinarea locotenintiei c. r. ardelene de atunci nr. 6868/1861 o obligație de desdaunarea pamențului in pretiulu nominalu de 54,000 fl. m. c. in favoarea institutului de smintitii, ce se înființă in Sabiu. Institutul insuși fu edificat cu venitul ce se urca aproape la 400,000 fl. alu loteriei III de bani, ce se înființă in an. 1858 de Maj. Sea c. r. Apostolica și in 19 Novembre 1863 se deschise. Spesele bolnavilor primili in institutu se acopere prin dotatiunea facuta anualu din partea tiei in urmă pré inaltei ordinatii sub nr. gub. 22,460 ex 1863, și cerendu trebuința din interesele ușii fondu ce se va înființa și din taxele ce voru incurge dela bolnavii cu avere. Administrarea fondului o are oficiolatulu de dare din Clusiu.

Acstea suntu datele, care amu astă de bine a le estrage din publicațiunea reg. ministeriu de interne, despre care s'a facut amintire la inceputul acestei espunerii și care publicațiune are de scopu de a face cunoscutu tuturor fondelor și fundatiunile publice ardelene, destinația și istoricul loru. Afara de cele publicate aci mai are Ardeleanu inca urmatörile fondu din tempulu dinainte de an. 1848: 1. Fondul pentru comerț, 2. fondul pentru invetierea științei chimice și a metalurgiei, 3. fondul billiardelor, 5. fondul institutului pentru surdi-muti, 6. fondul institutului pentru orbi, 7. fondul institutului veterinaru, 8. fundatiunea baronului Iosinezi, 9. fondul scolelor de industria și după anul 1848, 10. fondul taxelor pentru licenții de arme. Aru si de doritul de a se publică într-o brosura și aceste fondu, care cu excepția fondelor institutelor de muti, orbi și al celui veterinaru și a fundatiunei baronului Iosine-

cei pentru condamnati, totu stau sub ministeriul de culte alu tierei, precum s'a publicat din partea ministeriului reg. de interne, fondurile, ce stau sub inspectiunea sea.

In fine va urmă aici inca un coospectu despre starea fondelor si fundationilor descrise mai susu dupa cum era la finea anului 1868 :

lipsele si neajunsurile noastre sa ne trama darulu seu, ca se ne luminedie si conduce a face totu ce e buna, placutu si nemolui nostru de folosu, caci totu darea cea buna si totu darulu desaversitudo susu este, pogorendu-se dela fatalu lumiilor, catrui marire cinstie lauda sia in veci amintu.

Nr cur.	Numele fondului sieu alu fundatiunei.	Capitalul in v. a.												
		Obligatione de statu private				Capitalele fara interese				Laolalta in v. a.				Interesele anuale
		fl.	xr.	fl.	xr.	fl.	xr.	fl.	xr.	fl.	xr.	fl.	xr.	
1	Fondul de subveniune	472	50	—	—	356	64	829	14	22	50	—	—	
2	Fondul dela vite de tiaiu	20475	—	15600	—	100	97	36175	97	1755	—	—	—	
3	Fondul din tempulu sfomelei	346	50	1050	—	259	54½	1456	4½	16	50	—	—	
4	Fondul dela tacsele de posauit	142653	—	18100	—	13046	28½	173799	28½	8218	65	—	—	
5	Fondul spitalului Caroli- nicu din Clusiu	113229	90	35376	71½	—	—	148606	61½	7784	5½	—	—	
6	Fondul casei ardelene	11174	50	7500	—	700	—	2471	95½	21846	45½	1008	72½	
7	Fondul eailor venduti	682	50	4500	—	—	—	48	11	5230	61	257	50	
8	Fundatiunea principelui de corona Rudolfu	8599	50	—	—	—	—	815	28½	9414	78½	429	97½	
9	Fondul dela pedepsele po- litiane	105	—	1727	33½	3386	66½	3345	23½	8564	23½	88	11	
10	Fond. instit. de smintiti din Sabiu	56700	—	—	—	—	—	4182	11	60882	11	2835	—	
	Laolalta	354438	40	83854	—	4086	66½	24626	13½	497005	25	22416	1½	

Interesele nesolvite suntu : 14682 fl. 23 xr.

S. D. W.

S a l i s t e , 23 Fauru 1870.

Domnule Redactoru ! Astazi s'a introdusu din partea eforiei scolarie invetiatoresa chiamata a deprinde pre fetitie la lucrul de mana femeescu. Cu ocaziunea acesta tienu dlu directoru Michailu Stoic a o cuventare, care o asternu in acclusu, cu rugarea a-i da locu in stimatulu diuariu ce dirigeti.

C u v e n t u d e d e s c h i d e r e pronuntiatu in 23 Fauru 1870 de directorulu scolii normale capitale romane gr. or. din Saliste, cu ocaziunea introducerii invetiatoresei chiamata a deprinde pre fetitie la lucrul de mana femeescu.

Onorata eforia scolaria !

Fericiti si demnii de amintire intemeietori ai fondului scolarie de aici, au arestatu prin actulu loru de facere de bine o dorintia si o vointia nestramutata de a-si poté vedé pre descendentei loru pusi pre calea invetiamantului si culturei, potrivitul cu trebuintele societatii. — Ei au fostu convinsi in sufletulu loru, ca lumin'a unei natiuni e numai invetiatura, decat' care asiá nimic'a nu-i poté fi mai scumpu ; dreptu aceea si protectorii si zelosii parintilor ai inaintarei ei debuie se fia asemenea cei mai mari adeverati patrioti. Caci lumin'a adeveru lui, nobilitatea simtiemantelor si placerea cea dulce si santa spre binele de comunu, aprinsa din santiuia aducatiunei, falsae numai in sufletulu patrotilor celor virtuosi, cari de aceea suntu stalpi ai patriei si parinti ai tinerimei. — Si intr'adeveru, din ce potu simti animile virtuose mai mare bucuria decat' din binecuventurile inimiute a unei comuni a unei natiuni ? E ceva mai dulce decat' a vedé ispray'a faptelor sele incoronata de laudele tuturor.

Fericite suslete, a carorua asiá cugete voru incetá numai odata cu terminulu vietiei loru.

Voi si dorintia fundatorilor ne sioptesce, tempulu cere, societatea pretinde ca se inaintamu. Introducendu-se dura dn'a invetiatoresa in scola, eforia se afla norocita astazi de a-si poté imprimi si ca titori si ca parinti una din cele mai mari datorii fatia cu scola de fete. —

Invetiatura santei nostre religioni, cunoscintiele necesarie, ce se voru propune aici, lucrul de mana, si mai pre susu de tote obincinintia la ordine si la bun'a cuviintia, tote, speru, voru inainta intr'unu modu potrivitul spre a aduce scola la scopulu a carui tienta e : „Progresulu prin edcatiune.“ Ea misca sentimentulu datorielor nostre ca si, ca soci, ca parinti si membri ai unei societati. —

Ea implanta in anim'a fetelor respectulu catra parinti, devotamentulu catra consorte ; crescerea ni le face mume bune cu durere si economie brave. —

Religiunea e parlea de capetenia a unei creseri bune ; caci e sufletulu moralu si uniculu invorul de mangaiere a omenimiei patimasie. — Invetiatura religiei insultia pre omu.

Cele-lalte obiecte, precum sciintia naturei inca folosesce ; caci 1) cunoscendu omulu legile, dupa care lucra puterile naturali si afandu armonia deplina intru ele ni se inalta anim'a catra creato-

ru si otaritorulu aceloru legi, adeca catra D-dieu ; 2) descoperindu adeveratele cause ale aparitiunilor (Civelilor) ce intempiam in tote dilele ni se mantuiesce sufletulu de credintia desiera, de prejudetie si retaciri, cari forte multu dejosescu demnitatea omenesca ; 3) fara cunoscintia acesta nu pricepemu descoperirile cele mai noue prin cari agricultur'a artile — meseriele, cu unu cuventu bun'a stare a omenimiei atat' se latiesce. —

Catechetulu va insufla in anim'a scolaritelor temera de D-dieu, depredindule cu datoriile crescentice si mana in mana cu dlu invetiatoriu se voru simpreuna, ca elevele se castighe cunoscintiele folositorie pentru fiacare individu si societate.

Remane acum ca d-la, d-na invetiatoresa ! se ingrigesti, ca ceea ce invitata catechetulu si invetiatorulu, sa sporasca.

Sarcina domunei teo e cea mai grea, dura si cea mai nobila.

Pre langa cele espuse, suntem anca chiamata a deprinde pre fete la lucrul femeescu, a privelugii asupra ordinii si mai cu sema asupra bunei cuviintie.

Dela zelulu, diliginta si cunoscintia d-tale aterna punerea unei base perpetue, caci numai unu sporiu bunu ve poté asigurá protectiunea eforiei.

Fetielor ! Ieta sa deschisu pentru binele si folosulu vostru de aici inainte acesta scola, in care ve-ti invetiá pre langa alte cunoscintie si lucrul de mana. Siliti-ve deci din tote micile vostre puteri a satisface dorintiei atat' a on. eforii catu si a iubitilor vostrui parinti. — Si fiti sigure, ca ciascun-gandu-ve ghibacia in lucrul de mana multi cruceri voru remane in pung'a parintilor, iera mai tardiui in a vostra.

Aceptarea eforiei, a parintilor si a supremului inspectoru, a Esc. Sele pre bunului nostru Archiepiscopu si Metropolitu, de a vedé foloselu acestui institutu, nu se va implementi, si dorintia fundatorilor nu se va realizá, de nu ve-ti areta tota bun'a-vointia, ce suntu in dreptu de a accepta ; de nu voru lucra cu zel, cu activitate si in armonia toti factorii ingagiați a impli o chiamare santa si mare pentru prosperarea acestei scole.

Atunci numai voru avea titori si antestatori ai acestei scole deplina bucuria ca au implementit cu credintia datoriele loru catra fericitii fundatori si catra conlocutorii acestei comune.

Mare si grea e chiamarea educatorulu si e imprenata cu mare responsabilitate.

Sa finu dura cu totii la postulu nostru. Scolaritie, invetiatoriu, invetiatoresa si sa ne aretam demnii de ajutoriulu ce a bine-voit a ne da on. efor, precum si de parintesc'a buna-vointia, cu care ne a invrednicit Escolentia Sea Arch. si Metr. nostru A. B. de S. a g un'a prin incuviintarea de a deschide acesta scola.

Etu, domnilori, ca unu pre bunu parinte obsteseu ne vré totu binele.

Stim'a si veneratiunea nostra si e a-si garantá.

In fine incheiedu cuventarea mea, cu anima infranta si smerita rogu pre D-dieu, parientele lumilor, ca privindu dintru inaltime, si vediendu

Proiectu de lege

despre exercitarea libera a religiunii si indreptatirea egala a confessiunilor.

§ 1. Fia-cine poté marturisi si urmá ori-ce credintia si religiune, si acesta o poté, incatu competu legile tierei, marturisi si exercita si publice.

Asa dura nu poté fi nimenea impedecata a-si exercita ritul seu religiosu, incatu acesta nu e contra legei, nici nu poté fi restrinsu a indeplinit o fapta, ce nu consuna cu credintia sea.

§ 2. Facultatea de a exercita drepturi politice si civile e cu totul nedependinte de religiune.

§ 3. Religiunea si prescriptele bisericei nu potu dispensa pre nimenea dela imprimarea datorintelor ordinare prin lege.

§ 4. Cetatenii se potu int'uni, incatu competu legile tierei, liberi intr'o comunitate religiunaria respective biserica, si si potu determina organismul bisericescu si insusi in tote afacerile bisericesci si religiunarie.

Comunitatile religiunarie si bisericele suntu cu privinta la drepturile si datorintele loru intr-o sine si fatia cu statulu, egali.

§ 5. Statulu exercita asupra bisericelor supraveghierea suprema si ca se-si pota exercita acestu dreptu de supraveghire suntu restrinse tote acele confessiuni, care pana acum a n'au fostu recunoscute prin lege, a-si asterne regimul statutelor organismului ; mai departe suntu deoblegate tote comunitatile religiunarie, va se dica si confessionile recepte deja prin lege, a face regimul din candu in candu cunoscute modificatiunile intreprinse in constitutiunea bisericei, catu si pre superiorii loru alesii, asemenea au a asterne si concluse incuviintate in conventele loru si protocoile.

Regimul poté, decat cum-va aru asta, in intele-sulu legei presinte, in statutele asternute siu conclusele conventului unei comunitati religiunarie vre-unu punctu contrariu legilor tierei siu deca cum-va contine doctrinele siu ceremoniele unei confessiuni nerecunoscute pana acum prin lege ce-va vatematoriu de moralulu publicu, atari puncte suspende, e inse oblegatu a le substerne in celu mai scurtu tempu legislativei spre decidere.

§ 6. Tote drepturile, ce a posesu statulu satia cu biserica romano si greco-catolica ramantu si de ici incolo in valore (acestea drepturi pro-vinu din relatiunile faptice, care s'a desvoltat in decursu de seculi din legatur'a cea strinsa a acestei biserici cu statulu) pana acestea biserici asemenea se voru organisat si posessiuni, care de presentu in puterea § 6 din art. de lege III : 1848 stau sub administrarea regimului, se voru predat proprietarii administrarii prin o lege anume esmisa spre acestu scopu.

§ 7. Asupra regularei servititelor, basate pre dreptulu de patronare si visitatiunea canonica va dispune o lege deosebita ; pana atunci ramane in valore praca presinta.

§ 8. Dela o religiune la alta poté trece liberu fia-care individu trecutu de 18 ani, deca a facutu preotului seu siu oficiul lui comunitatiei bisericesei acele doue anunturi prescrise prin legea de trecere in §§ 3—8 din art. de lege LIII : 1868.

Femeile potu dura casatoria trecere si deca n'au ajunsu aliu 18-lea anu.

Dupa trecerea respectivului suntu de a i se privi tote faptele religiose din punctul de vedere alu inveliaturilor a acelei biserici la care a trecutu ; dogmele bisericei parasites nu mai suntu pentru elu nisi intr'unu modu deoblegatorie.

§ 9. Diferintia religiunei nu are influinta asupra valorei casatoriei din punctul de vedere civil.

Statulu din punctulu seu de vedere considera casatori'a de unu contractu civil, si decide asupra lui conformu legilor.

Tote referintele jurie de casatoria le va regula in directiunea acestor principii o lege deosebita ; ministrul de justitia va sustine dietet in privint'a acesta unu proiectu de lege.

Până la sanctunarea acestei legi de casatoria română atât pentru încheierea și disolvarea de căsatori cătu și pentru ducerea matricelor, în valoare legile prezente și obiceinute.

§ 10. Parintii și potu cresce copii în ori ce religiune.

Déca parintii în privința acelui nu s-au conțiesu, se cresc fiii în religiunea tatălui, fiicele însă în religiunea mamei, până când ei însuși se potu decide pentru vre-o religiune (§ 8.).

Convenirea intre parinti nu se mai poate dissolve, déca fiulu respectiv a trecut de 7 ani.

§ 11. În acelea cemeterie, care suntu posesiunea comunităției se potu, respective trebuie să se immormente toti consotii religiunari.

Fiacare confesiune și poate înființia cemeteriu pre pamentul seu.

§ 12. Tote dispozițiunile legilor mai vechi, ce stau în contradicere cu acelui lege, suntu susținute.

§ 13. Cu execuțarea acestei legi suntu încredințati ministrul de culte și relativu ministrul de justitie și interne.

Romania.

(Urmare din nr. tr.)

D. V. A. Urechia. Dloru deputati! nu din spiritul de intolerantie comisiunea d-vosă a suprimat subvențiunea către școalele catolice, pentru ca ele au dreptul de a remane scoli confesiunile, de a merge înainte cum voru voi, cum voru pofti, instrucțiunea fiind la noi libera, și toleranța din seculi garantata. Nu din intolerantie s-a cerută supresiunea acelor subvențiuni, cu atât mai multă ca noi de prete Milcovu sciti ca avem state românesci de catolici, provenite din impreguiărăi, pre cari istoria le arata. Departe dara de a fi din spiritul de intolerantie facuta acela supresiune, s-a facută întrebare inca insinu de unire, ba chiaru și după unire aci sub ministerul onor. d. Cogălnicenă sub ministerul onor. d. Cretulescu și mi se pare să sub ministerul onor. d. Vernescu, ce avem de facută în privința școalelor sătescă de prin satele catolice din Moldovă? fiindu ca tote căte lo facem, popii catolici le critica, dicea sătenilor: nu mergeli acolo, căci voru a ve duce la eterodoxia, și concluziunea era că la Sabaoani, în județul Romanu și aiurea, că școala se închidează și se pună lacatu pre usi ei. Eata, dloru, din care parte era intolerantie; căci eata ce se dicea și cum se tratau școalele noastre.

Să cine erau acei cari diceau acestea? Cine erau preotii acestia până cu căti-va ani în urma? Suntu preoti, cari lueră în interesul bisericiei catolice? Nu, dloru, erau altu ce-va, mai multu decât atât, erau cum suntu mulți și astădi, emisari ai magiarisărei (aplaus); suntu emisari, cari pre tota dia' umbra pre acolo se magiariseze sate cu totul române, care nici limbă magiara nu o sciu.

Eata dara, ca nu intolerantie este, care ne preocupa pre noi, căci guvernul acestui terii a fostu totu-déună gătă se face chiaru și unu seminaru specialu pentru a forma preoti la satele române catolice, iera nu se hrănesca spiritul de intolerantie.

Asădara din punctul acesta de vedere, că membru alu comisiunei, respingu acuzațiunea, că amu fostu intoleranti. Cine suntu intoleranti? ni s'a spus de d. Eraclide; suntu insusi acei, cari conduca aceste instituturi confesiunali, netolerându a se predă lectiuni de religiunea ortodoxă, ba nici de limbă română, pre căndu sciu, ca noi avem legi cari dispunu, ca totu copilul român e obligat să ieftineze cele patru clase primare, cu materiale care se cuprindă în legea obligațiunii învățăturii, între care materie la locul întâi e religiunea și limbă română.

Intr'adeveru, dloru, conflictul a mersu fără de departe, și acelui o puteti constata din dosarul respectivului ministeriu, incătu ministrul a catatu sa taca după ce a primitu ofense grele.

Dloru, după cele ce vi s'a spusu ca s'a pătrecut la lassi în școala de acolo, lacruri cari suntu de notorietate publică, trebuie se sciti ca acestea se petrecu mai în tote școalele acestea confesiunali, cari suntu conduse nu de preoti ci de sechte de calugeri, de omeni de acei cari nu ca su de tienta sa sustienă catolicismul ci alte idei condamnate în tota lumea, chiaru în statele catolice, pre-

cum amu vedea mai de une-dile de exemplu și în Austria de unde suntu isgoniti, idei tindindu a lăovi totu ce secolul nostru are mai gloriosu: libertatele individului, ba chiaru și naționale.

Din tote acestea, dloru, amu voitu să constațezu, ca nu din spiritul de intolerantie, ci numai spre a nu contribui cu propriile noastre fonduri celu putin la neamice planuri, și mai alesu din dorința economiei, din cauza lipsei de fonduri, amu votat, în unanimitate, mi se pare, în comisiunea supresiunea acestei subvențiuni. (aplaus).

D. G. Bratenu. Dloru! comisiunea respinge acestu amendamentu, afara de dnii Lachovari și Litinschi.

D. C. Braescu. Dloru! nu voiu repetă cele dise de onor. preopinenti, dara voiu adaugă ca este de datoria noastră, pentru prestigiul acestui corpu, a tinenă socotela și a respectă unu votu odata datu.

Cu ocazia bugetului anului trecutu, s'a datu unu votu solemnul de către onor. adunare, d'a nu se mai da acela subvențiune. S'a intemplatu pre urma că adunarea a datu bugetul în blocu și acele voturi au remasă suspense.

Acum eu regretu ca on. d. ministrul al cultelor, care a facută acestu budgetu, n'a tienutu comptu de acelu votu și a mai trecutu în bugetul acela subvențiune.

Alu doilea, dloru, este, se bine-voiti a face aceea-si portiune de dreptate, déca este să dati asemenea subvențiuni, pentru tote comunitățile din tiéra, căci nu este numai comunitatea catolică și luterană în tiéra, suntu și altele; este comunitatea israelita, arména și altele, și atunci aru trebui să dati tuturor, nu numai unor, déra nu avem bani să de acei nu dăm nici unei.

Se cere inchiderea discuției și puindu se la votu se primește.

Se pune la votu amendamentul pentru menținerea subvențiunii școalelor catolice și luterană, și se respinge.

Se da cetea următorului amendamentu:

„La art. 29, §. II, cap. II, propunem 12,000 lei în locu de 10,000.

V. A. Urechia, G. P. Mantu.

D. V. A. Urechia. D-lor, s'a înființat la aplauzele tierei intregi, de vr'o căti-va ani, școale române în Turcia, cu învoiearea înaltei Porti; aceea functionează, suntu protegiate chiaru de înaltă Pórtă otomana, pentru ca s'a intemplatu din norocira se fia în acordu interesele românesci cu cele turcesci de astă-dată. Odata cu acele scoli s'a înființat aci și o școală macedonica pentru tinerii macedoneni cari sa se pregătescă spre a deveni invetitori acolo; s'a datu pentru acele scoli o mica subvențiune de 10,000 lei, care după experiența facuta nu ajunge, căci mai tote comunele ceru scoli: invetitori acei de buna séma nu suntu plătitii de statul nostru, se ajuta numai cu cărti și alte lucruri necesare. Acei invetitori au isbutită se introducă prin școalele loru revenirea la romanismu, romanitate, care a fostu conservată în cursu de mai mulți seculi la vatră familie și de care multi astădi aru trebui se tie comptu.

Vedea suridiendu pre unu domnu dela dréptă... domnéloru s'ară cadă se tienă comptu de propunerea mea, căci și au scusatul streină origine, trecendu de români din Macedonia căndu au venit în tiéra; avem multă dintre dloru și căroru parinti au venită că domni de scolo, și aru trebui să nu fia grei la mână pentru 2000 lei ce se ceru pentru români din vechia patria.

Nu suntu, dloru, unu Donchisiotu care să ve propunu cucerirea provinciilor Turciei; déra déca veți da atenție impreguiărilor recente și a celor care mână suntu la usia, veți simți nevoia de deschiderei tuturor elementelor românescă, nu pentru că se faceti o tiéra romanescă până acolo, trecendu preste corpulu altor popore, déra pentru că în cumpăna viitorilor destinate ale Orientului să se comporteze cu noi!... Două mii lei dati adă la timpu, ne voru face servicie în viitoru care voru plăti multă mai multă de cătu credeti.

D. Cioflanu. Suntu cu totul de opinionea dloii Alexandrescu, și credu că toti împartășiesc aceasta opinie; înse în poziția în care se află financiile noastre, credu că aru și bine că se nu mai incarcămu acum bugetul statului, ci se lasămu acestu ajutoriu pentru anul viitoru. Ve rogu déra se bine-voiti a incuviința sumă ce a fostu în a-

nula trecută și care e prevedută prin amendamentul meu.

D. G. Bratenu. Comisiunea totu asiă de preoccupied că și d. Urechia pentru intinderea invenției în Macedonia, vede cu tote acestea imposibilitatea de a spori cifra, și dărespinge amendamentul duii Urechia.

D. ministrul de culte și instrucție. Declaru, dloru, ca nu amu nevoie de sporii propus de d. Mantu și d. Urechia.

Se pune la votu amendamentul duii Mantu și se respinge.

Varietăți.

** Scola de mosită din Sabiu. Din desbaterile dietali vedeau că acelă a fostu mai trecută cu vedere. După cum e cunoscută în Transilvania se află numai două institute de felul acesta, unul aici și altul în Clusiu. La acestu de aici, cu privire la populația cea numerosă româna, prelegerile se facă și în limbă română, pre lângă cea nemțescă și de aceea avem și noi într'atâtă interesu a nu ne uită de densul, incătu aru și o pagubă pentru persoanele, cari vrău se înveță mositul, cându institutul acestă din cause de neconsiderație indestituită aru trebui cumă se incete. Acele persoane aru trebui, în casu din urma atinsu, să facă calea cea de partată și împreună cu mai multe spese până la Clusiu, ceea ce la totă intemplarea e o greutate mai multă și o pedeagă mai multă, care aru retenie chiaru multe indivizi de a se dedică chiamării acestei indispensabile în ori ce comună cătu de mica.

Deci de să lucrul în sine se aru pară neînsemnatu, ceea ce în realitate înse este cu totul altfel, credem, ca tocmai din punctul de vedere, că sa nu se periclitizeze o usurință pentru românele ce voru voi a imbrătișă chiamarea susu-mentinută, atragemă atenția dapătării dietali, și a celor români în specie, că la desbaterea despre imbuematărea lefelor profesorilor dela academiele transilvane, precum și dela institutul chirurgical din Clusiu, se cugete și la imbuematărea lefelui profesorului dela institutul din cestiu; căci altul cum va pute cineva acceptă dela unu medicu, că cu postpunerea pracsei sele se doceze în două limbi pentru o lefa sistematizată înainte cu 65 ani, de 420 fl. pre anu?

Abstragemă cu totul dela persoana duii profesor de acum, carele de 20 de ani docăză în două limbi *) cu lefa susu memorată; avem înaintea ochilor institutul și de aceea este de lipsă sa concretemu deputatilor grigia și pentru ameliorarea subsistintiei lui.

*) Dlu prof. actuale e nascutu Bucovinéu.

Concursu.

Pentru ocuparea parochiei vacante gr. or. române din comună Grebenatii, protopresbiteratul română alu Versietiului, în regimentul serbo-banaticu nr. 14, statutoria din 110 case, ună sesiune de pamentu, birulu anualu 32 cruceri de casa și venitele stolare.

Subscrisulu comitetu cu impreuna intielegerea duii protopresviteru tractualu scrie concursu, avendu aspiranții recurgurile sele conformu „statutului organic” până în 9 Martiu a. c. ale tramite duii protopresviteru tractualu, Ioane Popoviciu, în Merca.

Din comună militară Grebenatii 15 Februarie 1870. In numele comitetului Ioane Popoviciu Protopresbiteru.

(12-2)

I. Thalmayer

comerçante în Sabiu,

procura cu preturi cele mai estine

Clopote

de ori-ce marime, garantându pentru lucru alesu.

Bursă de Viena.

Din 28 Februarie (12 Mart.) 1870.
 Metalicele 5% 61 50 Act. de creditu 285 40
 Imprumut. nat. 5% 71 40 Argintulu 121
 Actiile de banca 727 Galbinulu 5 82